UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Co[n]fessionale domini Antonini archiepiscopi Flore[n]tini

Antoninus <von Florenz>

Hagenaw, 1508

VD16 A 2955

De actu m[at]rimonii et p[ec]c[a]tis co[m]missis i[n] eo[dem].

urn:nbn:de:hbz:466:1-30653

Visual Library

legitima ſm iura eſt in duode
cimo anno ſi eſt femina. in q̄r
todecimo ſi eſt maſculus. ſci
licet ad cōtrahendū per ꝟba
de pſenti. ⁊ ad cōſūmādū ma
trimoniū. Si cōſūmauit ma
trimoniū ante benedictionez
nuptiarum eſt mortale. vbi
ſcilicet conſuetum eſt benedi
ci nuptias. quia contra pro-
hibitionem eccleſie.

Et hic aduertendum eſt.
Quamuis ſponſi non con-
ſumment matrimonium cuz
ſponſis ante benedictionem
in multis tamē locis multas
turpitudines et corruptelas
faciunt cū eis. illas viſitando
vñ interrogandū eſt ꝺ his vbi
iſta repiūť. Si celebrauit nu
ptias tp̱e ꝓhibito ab eccleſia
q꞉ mortale ē. Tp̱a aūt ꝓhibi-
ta ſunt iſta. ſ. ab aduentu vſq꞉
ad epiphaniā. et a ſeptuageſi-
ma vſq꞉ ad octauā paſce. ⁊ a
tribꝫ diebꝫ añ aſcenſiōez vſq꞉
ad octauam pentecoſtes ex-
cluſiue.

De actu et peccatis cōmiſ
ſis in eodem.

Sciendū ē ꝙ in actu h̄
ꝯiugali aliq̄ fiūt vbi ē
dubiū vtrū ſint mor-
talia an venialia. Aliq̄ vero
ſunt que ſunt manifeſte mor-
talia. Aliq̄ in q̇bus eſt venia
le. Aliq̄ i q̇bus nullū pctm̄ ē
Primo q̇dē mortale eſt ſi ex
erceať tal' act⁹ extra vas debi
tū. vl' etiā ſi intra vas debitū
tm̄ nō ſuſcipit ſemē ad euitan-
dū gñationē. Si ex actibus
impudicis extra actū mr̄imo-
nij ſequiť pollutio ī altero ip
ſoꝝ. Si exercēs actū ꝯiuga-
lē hꝫ appetitū deliberatū ad
aliā. Si ſe hꝫ ad eā ita inor-
dinatō affectu ī actu ꝯiugali
acſi ñ eēt vxor ei⁹ ꝙ etiā op⁹
carnale ageret cū illa vl' alia.
difficile tñ eſt h̄ diſcernere et
cognoſcere. Si alter alteri
oīno exigēti denegat ꝺbitū ſi
ne cā legitima. ꝓpť qꝺ exigēs
incurrit incōtinentiā vel gue
ſcādalū. Eſſet aūt cā legitima
ſi notabil'r timeret notabile
nocumentū pſone vel ꝯiugis
vel ꝓlis ī vtero. vl' q꞉ ex adul-
terio ꝯmiſſo pdidit ius peten
di debitū. vel etiā ſi in loco ſa
cro peteret. q꞉ ſic loc⁹ violare
tur. vel etiā in publico. q꞉ cō-
tra debitā honeſtatē. Nō eſt
aūt legitima cā oīno denegā-
di ꝺbitū petenti in die ieiuni
orum vel feſtoꝝ ſolenniuz. vl'
ira quā habēt adinuicem per
paruū tp̱s. Dubium ꝺ mor
tali quando q̇dez ſeruať vas
debitum. ſed modus indebi-
tus. puta ſi lateraliter vl' a p̱-

te poſteriori accedaꝛ ad vas
debitū.vł mulier ſupgrediaꝛ
vir:in qb⁹ modis ꝛ p̄cipue ī
vltimo aliq̄ dicūt eē mortale
Aliꝭ ꝟo vt Tho.et Alb.di-
cūt ꝙ non ē mortale de ſe:ſed
pōt eſſe ſignū mortalis cōcu-
piſcētie:nec ꝑ hoc impediꝛ ge
neratio:ꝛ ſi nō ita apte ꝓcre-
entur.Vn̄ in hmōi noli p̄cipi
tare ſentētiā:nec denegare.ſ.
abſolutionem perſeuerāti in
hmōi.Sꝫ deteſteris ꝛ ꝓhibe
as q̄ntū potes:qn̄ ꝟo h̄ etiaꝫ
fieret ꝓmo ꝛ ſecūdo mō ꝓpter
ꝑiculū aborſus:forte tūc eēt
ſine pctō.Dubiū etiā de mor
tali ē tpe mēſtruoꝝ ꝛ p̄cipue ī
exigēte ſciēte talē ꝯfectū:quē
q̄dā ponūt eē mortale.preci-
pue qn̄ nō eſt q̄ſi cōtinuus ſꝫ
cōſuetus vt mēſuratim.Aliꝭ
dicūt ꝯriū:vt Pe.de pa.ꝛ hᶜ
opinio ē cōmunior.Vn̄ nec
ꝓpter hoc deneges abſolutio
nē:ſꝫ ꝓhibeas q̄tū potes de
exactione exigēti:ꝛ exactū ad
moneas vt nō aſſentiat exi-
genti:niſi ex h̄ timeaꝛ ꝑ eius
incōtinētia. Dubiū eſt etiaꝫ
ꝯ exigēte debitū a cōiuge per
manente in adulterio ſiue oc
culto ſiue māifeſto qḋ ip̄e no
uit.Hoc q̄dā dicūt eſſe mor
tale in exigente:qꝛ facit ꝯtra
ꝯſtitutionēꝫ eccl'ie:vt notaꝛ
xxxij.q.j.ca.ſi q̄s vxorē:ꝛ h̄ fir
maꝛ in ſumma piſana.Sꝫ in
ſumma cōfeſſorū ꝛ archidia-
conus ī roſario mitigāt hūc
rigorē excipiētes caſum vt cū
h̄ faceret exigēs ad ꝓuidēdū
incōtinetie ſue.Sed Pl.de
pal.multomagꝭ mitigat hūc
rigorē vt cū nō ſperaꝛ emēda
tio ex hoc ꝑmanētis in adul-
terio ſed poti⁹ deterioratio n̄
peccat exigēs ſaltē mortaliꝛ.
Veniale aūt ē cū exigiꝛ actuſ
ꝯiugal'.ꝛ ſi debito ſeruato va
ſe ꝛ modo.tn̄ ꝓncipaliꝛ inten
tiōe delectatiōis cōſequēde.
ita tn̄ ꝙ ſtet intētio infra limi
tes mr̄imonij.Si exerceaꝛ
actus ꝯiugalis ꝓpꝛ ſanitateꝫ
corꝑalē:pctm̄ eſt.qꝛ n̄ ad hūc
finē ordinatū ē.veniale tn̄ pu
to eē pctm̄.In ſolēnitatib⁹ et
ieiunijs exigere debitū in ali-
qua īfirmitate.ſcꝫ ꝯcupiē du
ctus ſine cōtēptu tn̄ ſacri tpiſ
vel eccleſiaſtice exhortatiōis
veniale eſt.ſm Tho.ꝛ Ray.ſꝫ
reddens nō peccat cū timet ꝯ
incōtinētia vel ſcandalo ꝯiu-
gis:peccaret aūt ſi negaret oī
no. In tpe ꝟo p̄gnatiōis ex
igere veniale eſt.ſi tn̄ nō eſt ꝑi
culū aborſus.reddere ꝟo nul
lū pctm̄ ē. Ante purificatōꝫ
poſt partum exigere ſeruatis
alijs circūſtantijs non videꝛ

moꝛtale ſm Guil. Reddere
ꝟo nõ volũtarie: nullũ. Exige
re etiã vl' reddere debitũ ante
ingreſſum eccl'ie poſt partũ ꝺ
ſe nõ videt̃ pctm̃. ⁊ poſſũt mu
lieres intrare eccl'iam añ qua
drageſimũ diem abſq; pecca
to in q̃ tñ eſt ſeruãda ꝯſuetu
do pr̃ie. Actꝰ impudici q̃ ibi
exercent̃ nõ ꝑtinẽtes ad opuſ
ſ3 ad exercitiũ delectatiõis vt
tactus ⁊ oſcula ⁊ hmõi inoꝛ‐
dinate cõit' ſũt venialia. Q̃uiſ
ibi poſſ3 eẽ tãta actuũ inoꝛdi
natio ꝙ poſſet eſſe peccatum
moꝛtale. Sine pctõ aũt exer
cet̃ actꝰ ꝯiugalis cum fit cã ꝓ
lis ſuſcipiẽde. vl' etiã cũ fit cã
reddendi debitũ. ſeruatis tñ
alijs debitis circunſtantijs.
Deb3 tñ exactus oĩno redde
re: ⁊ p̃cipue vir vxoꝛi: nõ ſolũ
exp̃ſſe ſed etiã ꝑ ſigna petenti
nec vir d3 vxoꝛe3 auertere ne
petat ꝓpter ꝑiculum. Fit in
tertio modo ſm aliquos ſine
pctõ. ſ. cũ fit cã vitande foꝛni‐
catiõis in ſe vel in ꝯiuge ſua.

Interrogatões fiẽde circa
ſtatum matrimonij.

C Irca p̃dicta ſic pñt fi
eri iterrogatões. ⁊ p̃
mo. Si vſꝰ ẽ mr̃imo
nio extra vas debitũ. Si ali‐
q̃d fecit ad euitãdũ ꝓlem mõ
indebito. l3 in vaſe debito. et
hmõi. Si vtẽdo mr̃imonio
habuit intẽtionẽ ad aliã. Si
tpe menſtruoꝝ exegit vel red‐
didit. Si in dieb9 feſtoꝝ vl' ie
iunioꝝ. Si tpe p̃gnatiõis. p̃
cipue ꝓpe partũ. vl' añ purifi
catiõe3 poſt partũ. Si exegit
vel reddidit a permanente in
adulterio. Si p̃ncipal'r cã de
lectatõis. aut alia ⁊ q̃ cã ⁊ cir
ca hmõi iudicãdũ eſt ꝺ pctõ
moꝛtl'i vl' veniali iuxta p̃dicta
vt patet ĩ ſũmis. Si oĩno ne‐
gauit debitũ petenti. Si ex‐
tra actus ꝯiugij per tactus ſe
cuta ẽ pollutio ĩ altero ipoꝝ.
Si excõicatꝰ aliquo vincl'o
ꝯ̃xit matrimonium. ſ. excõmu
nicatõe maioꝛi: peccauit moꝛ
taliter. ⁊ p̃cipue quando ſci
uit. ⁊ hoc qꝛ participauit ĩ di‐
uinis. ſ. ſacramẽto mr̃imonij
Idem videtur de minoꝛi ex‐
cõicatione ſi eam nouit. qꝛ ſe‐
ꝑata ſuſceptiõe ſacroꝝ. ⁊ mr̃i
monium eſt vnũ ex ſacramẽ‐
tis eccleſie Si exiſtẽs in pec
cato moꝛtali ꝯtraxit mr̃imo
nium videt̃ moꝛtale. qꝛ ſacra
mẽtũ ſuſcipit in moꝛtali ſcien
ter. p̃cipue ꝟo videt̃ moꝛtale
ꝯ̃hẽdo ꝑ ꝟba de pñti. qꝛ ibi ẽ
eſſentia ſacramenti. Si ꝯ̃xit
cũ aliq̃ ꝑſona ꝑ ꝟba de pñti
vel de futuro non intendens
habere illũ vel illam in cõiu‐